

**Remiss 2003-10-24 ang. regler om skydds jakt på rovdjur, jakttid för älg, utbildningskampanj om vildsvin samt skydds jakt på grågås
Jo 2003/1384,1446,1828,1834,2004**

Svenska Jägareförbundet, som inhämtat yttrande i ärendet från samtliga länsjaktvårdsföreningar, får med anledning av remissen anföra följande.

1. Begäran av Naturvårdsverket om ändring i 9, 15, 15a, 18, 24 och 27 §§ jaktförordningen .

Jägareförbundet tillstyrker förslaget om att skapa bättre möjligheter till en aktiv rovdjursförvaltning. Detta är också helt i linje med Svenska Jägareförbundets rovdjurspolicy. I sammanhanget är det dock viktigt att framhålla att avlivning av individer/grupper av lo och björn som orsakar stora skador eller olägenheter alltid måste betraktas som ett komplement i rovdjursförvaltningen. Det är ytterst angeläget – inte minst för rovdjursacceptansen – att avlysningsjakten på lo och björn förblir det normala sättet att hantera/reglera rovdjursförekomsten.

2. Hemställan av Svenska Jägareförbundet om ändringar av § 23a och § 27 jaktförordningen

Jägareförbundet yttrar sig inte över punkt 2.

3. Begäran av Skogsindustrierna om ändring och förenkling av jakttid för älg

Endast två av landets 22 berörda länsjaktvårdsföreningar har tillstyrkt förslaget att förlänga jakttiden för älg i enlighet med Skogsindustriernas begäran. Genomgående framhålls att de jakttider som för närvarande gäller är väl avvägda till de regionala behoven och att det inte finns motiv till en förändring på föreslaget sätt. Det är i sammanhanget viktigt att konstatera att älgjaktstiden för respektive län ”mejslats fram” efter ingående diskussioner i såväl lokala samråd som viltvårdsnämnder. Mot den bakgrunden – samtidigt som älgstammen totalt sett tveklöst är på nedåtgående – skulle det uppfattas som mycket märkligt om man schablonmässigt beslutar om en jakttid på 6 månader. Effekten skulle bli att man inom respektive älgförvaltnings-område lyfter frågan om älgjaktstidens längd till nya diskussioner och skapar - högst sannolikt - en ökad detaljreglering i detta avseende. Resultatet skulle således kunna bli en motsatt effekt till vad som är intentionen med förslaget.

Den biologiska jaktidsram som en gång beslutats om inom jaktidsberedningen är 1/9 – 25/9 och 11/10 – 31/1. Den ram som länsstyrelsen enligt jaktförordningen har att ta hänsyn till är första måndagen i september till sista februari i norra Sverige och andra måndagen i oktober till sista februari i södra Sverige.

Enligt Jägareförbundets bestämda uppfattning finns det inga belägg för att jakttidens längd skulle utgöra ett hinder för att uppnå avskjutningsmålen. Förbundet instämmer således i Skogsindustriernas påstående att jakttiden som huvudregulator för avskjutningens storlek har spelat ut sin roll. Exempelvis finns det undersökningar som visar att 95 % av de älgar som fälls i Västerbotten fälls före 1 nov. Vidare, att i de norrlandslän där man haft januarijakt så har mindre än en procent av älgarna fällts under januari månad. Från älgobssammanställningar i andra län finns det även belägg för att absoluta huvuddelen av älgavskjutningen sker under de tre första veckorna.

I norrlandsläna har opinionen varit kraftig mot jakt efter nyår, givetvis mot bakgrund av att det inte sällan från djurvänlighetsskäl upplevs som mycket tveksamt att jaga vid sträng kyla och besvärliga snöförhållanden. Älgjakt under februari månad kan vidare starkt ifrågasättas av etiska skäl mot bakgrund av älgornas dräktighet och fosterutvecklingen. Ytterligare en omständighet som talar emot jakt i februari är att tjurarna vid denna tidpunkt inte sällan har fällt sina horn vilket försvårar en urvalsinriktad jakt. Jägareförbundet konstaterar att trots att

länsstyrelserna redan i dag kan förlänga jakttiden t.o.m. februari månad så nyttjas inte den möjligheten då man varken ser ett behov eller finner det lämpligt av ovan nämnda skäl.

I oktoberjaktområdet skulle en effekt av septemberjakt områdesvis bli att man får ett ökat jakttryck på tjurstammen. På många håll behöver jakttrycket på tjurarna minska och detta skulle då motverkas av en tidigare jakt som dessutom ligger före brunsten. En annan effekt av förslaget - som skulle påverka jakten negativt och därmed innebära sämre möjligheter att balansera älgstammen i nuvarande septemberlän - är att de jägare som söker sig till norra delarna av landet för att jaga älg kanske skulle komma att välja bort norrlandsjakten. Om jakttiden regelmässigt förlängs till och med februari månad innebär det dessutom att statistikredovisningen blir fördröjd vilket påverkar älgförvaltningen negativt. En ökad splittring när det gäller tiden för älgjaktens genomförande skulle även ge negativa konsekvenser avseende samverkan och möjligheten att få en säker bild av hur älgstammen utvecklas. Exempelvis kommer den för älgförvaltningen viktiga älgösinventeringen att bli osäkrare p.g.a. årstidsvandringar etc.

Enligt Jägareförbundets uppfattning finns det endast en situation där man skulle kunna hävda att nödvändig avskjutning inte hinner genomföras och där det finns motiv för Skogsindustriernas begäran. Det är vid tidigt ymnigt snöfall i norra delen av oktoberområdet. Detta har också uppmärksammats under senare tid varvid gränsen för septemberjaktområdet justerats söderut, i Dalarna 2001 och Värmland 2003. Denna översyn har för övrigt representanter från skogsindustrin varit informerade om. Några synpunkter på att ytterligare ändra den gränsen har inte kommit förrän nu.

Skogsindustrierna har, enligt förbundets mening, inte presenterat något bärande underlag som styrker att en enhetlig och utökad jakttid skulle leda till en bättre möjlighet att begränsa älgskador på skog. Påståendet att nuvarande ordning beträffande jakttiden utgör ett hinder att, från skogskadesynpunkt nå nödvändig avskjutning är således ogrundat. Jägareförbundets uppfattning är att det är helt andra orsaker till att det är svårt att upprätthålla en god balans mellan älgutgången och foderutbudet/skogsskador. Att införa sex månaders jakttid och samtidigt hävda att detta är nödvändigt för att kunna reglera älgstammen för att eliminera överbetning på skog är att lägga fokus på fel åtgärd inom älgförvaltningen.

Svenska Jägareförbundet avstyrker således bestämt Skogsindustriernas begäran om en ändring av älgjaktstiden i enlighet med framlagt förslag.

4. Hemställan av Lantbrukarnas Riksförbund om ekonomiskt stöd för att utveckla hållbara förvaltningsmodeller för vildsvin

Jägareförbundet instämmer i Lantbrukarnas Riksförbunds beskrivning av konsekvenserna av vildsvinsstammens närmast explosionsartade utveckling. Behovet av utbildning, information och inte minst samverkan mellan jägare, markägare och jordbruksarrendatorer är mycket stort. När vildsvinen etablerar sig i nya områden uppstår initialt alltid ett behov av information om vildsvinet som art, dess biologi och populationsekologi, och naturligtvis även vilken påverkan arten har på miljön. I takt med att stammen växer ökar kraven på kunskap om skade- förebyggande åtgärder, jaktmetoder och på vilket sätt stammen bör regleras för att minimera vildsvinens skadegörelse samtidigt som artens positiva värden kan tillgodogöras.

Samtidigt som Jägareförbundet har stor förståelse för LRF:s redogörelse för motivet till hemställan anser förbundet att den brister i det avseendet att det saknas en redogörelse över vad som faktiskt hittills redan har gjorts för att försöka lösa de påtalade behoven.

Jägareförbundets medlemmar har lagt närmare tre miljoner kr på ett med Naturvårdsverket samfinansierat forskningsprojekt omkring vildsvinet. En bok om vildsvinet har producerats och distribuerats i 6.000 ex. liksom en folder om vildsvinsfakta (30.000 ex.). Vidare har förbundets personal deltagit i ett hundratal informationsmöten med temat vildsvin. Dessa

möten har varit mycket välbesökta med deltagare från såväl jägarna som markägare, arrendatorer och allmänheten i övrigt. I sammanhanget ska även framhållas att Jägareförbundet i många områden har ett välutvecklat samarbete med lokala LRF-avdelningar i just vildsvinsfrågan. Vidare gäller att hälften av förbundets medlemmar är markägare och inte sällan också jordbrukare.

Det nyss nämnda ska inte förringa LRF:s hemställan utan snarare tvärtom förmedla bilden av att det trots stora insatser kvarstår ett mycket stort behov i enlighet med vad LRF beskriver i sin hemställan. Ett särskilt beaktansvärt förhållande är den besvärliga situation som jordbruksarrendatorer som saknar jakträtt på den brukade marken - och därmed ett viktigt skadeförebyggande redskap - kan hamna i. Vidare ska framhållas att behovet av ökade insatser inom vildsvinsförvaltningen kommer att kvarstå under betydligt längre tid än de två år som LRF:s föreslagna projekt ska pågå. Enligt Jägareförbundets bedömning kommer vildsvinet som art att i flera hänseenden – jaktobjekt, jaktvärde och skadegörare etc. - att bli det viktigaste viltet inom stora delar av södra Sverige.

Jägareförbundet instämmer även i att det är nödvändigt att utveckla en bredare samverkan mellan de olika organisationerna som representerar markägare, jägare och jordbruksarrendatorer. Förbundet kommer att öka sina ansträngningar att på olika plan skapa en utvecklad samverkan inom vildsvinsförvaltningen.

I takt med att vildsvinsfrågan växer geografiskt och totalt sett finns det även ett behov av en resursförstärkning. Mot bakgrund av det arbete som pågår anser förbundet emellertid att den effektivaste användningen av medel för ytterligare nödvändiga insatser för att åstadkomma en sund vildsvinsförvaltning är att slussa in dem i redan befintligt system för informationsspridning och utbildningsinsatser.

Svenska Jägareförbundet avstyrker således LRF:s hemställan om särskilda medel tas ur Viltvårdsfonden för ett vildsvinsprojekt på föreslaget sätt. Jägareförbundet anser att eventuellt tillkommande medel för vildsvinsförvaltningen bör kopplas till Jägareförbundets allmänna uppdrag att i samverkan med Lantbrukarnas Riksförbund, jordägarförbund och arrendatorsföreningar nyttja aktuella medel på ett för vildsvinsförvaltningen effektivt sätt. Därtill kommer givetvis ett nödvändigt samarbete med Naturvårdsverket avseende eventuellt behov av förändringar i regelverket för att på bästa sätt förebygga oacceptabla skador av vildsvin.

5. Begäran av Lantbrukarnas Riksförbund om skydds jakt på grågås

Jägareförbundet är i grunden negativ till en skydds jaktbestämmelse som innebär en mycket generell möjlighet att i skadeförebyggande syfte jaga en viltart under hela året. Möjligheten att jaga en art även under den tid då avkomman är föräldraberöende måste enligt förbundets bestämda uppfattning tillämpas mycket restriktivt. Förutom den etiska problematiken är det angeläget att inte genom en sådan åtgärd åsätta en viltart en "skadedjursstämpel".

Jägareförbundet anser således att den nyligen införda möjligheten att skydds jaga kanadagås året om var en mycket olycklig och omotiverad åtgärd. Följaktligen kan förbundet inte tillstyrka LRF Skaraborgs begäran om liknande rymliga skydds jakt på grågås.

Jägareförbundets uppfattning är att de problem som finns med starka koncentrationer av skadegörande gäss måste lösas lokalt med olika åtgärder inklusive länsstyrelsens tillstånd till skydds jakt i de enskilda fallen.

Jägareförbundet får dock i sammanhanget erinra om det remissvar som förbundet avgav 2003-05-19 avseende jakttider för bl.a. grågås efter hemställan från LRF i Skåne. Remissen avsåg utökad såväl allmän jakttid som skydds jakttid i Skåne, Blekinge och Halland. Vidare ett slopat förbud mot jakt dagligen efter kl.11.00 i samtliga berörda fall.

Under det senaste året har det i olika sammanhang även påtalats ett stort behov av en utökning av området för allmän jakt på grågås i syfte att begränsa skadegörelsen från den växande

grågåspopulationen. De årliga gåsinventeringar som genomförs i Sverige bekräftar bilden av en kraftig ökning i grågåsstammen. Gåsräkningar i andra berörda länder visar på samma tendens. Framställningar om allmän jakttid har i första hand kommit från Dalarna, Gävleborg, Västerbotten och Norrbotten såväl från jägarhåll som från lantbrukare som drabbats av skadegörelse.

Jägareförbundet anser att grågåsens populationsutveckling och geografiska spridning nu innebär att allmän jakttid ska införas även i de delar av landet där grågåsen varit fredad. För närvarande föreligger inte tillräckligt med data beträffande grågåsens häckningsperiod i norra Sverige och jakttiden föreslås därför börja den 21 augusti i hela det norra området. Den särskilda jakttingsstarten för gränsälvsområdet ska dock kvarstå.

Från såväl informationssynpunkt som skadeförebyggande och rent jaktlig synpunkt anser förbundet vidare att det även finns skäl att harmonisera jakttiden på kanadagås i det norra området med jakttiden på grågås. Jaktstarten för kanadagås föreslås således även den att börja den 21 augusti. Det bör dock observeras att Dalarna alltjämnt ska tillhöra det södra området vad gäller kanadagås.

I sammanhanget ska också påpekas att uppdelningen i olika jakttider för kust- och inlandsområdet i Skåne, Blekinge och Halland togs bort efter förslag bl.a. från Naturvårdverket inför jaktsäsongen 2001. Uppenbarligen genom ett misstag återinfördes detta inför jaktsäsongen 2003. Jägareförbundet föreslår således att denna uppdelning nu en gång för alla slopas då det inte finns några biologiska eller andra bärande skäl till den. Detta gäller även den gräns som finns i Norrbottens län – under förutsättning att här föreslagna jakttid för Norrbotten i övrigt blir gällande.

Sammanfattningsvis: Utvecklingen i såväl grågås- som kanadagåspopulationerna med åtföljande behov av ett ökat jakttryck dels för att tillvarata den naturresurs som gässen representerar men även i skadeförebyggande syfte innebär att Svenska Jägareförbundet föreslår följande ändrade jakttider för grågås respektive kanadagås.

Allmän jakttid

- **Grågås**
Hela södra området utom Gotland 11 augusti – 31 december
Gotland 20 juli – 15 september.
Norra området utom gränsälvsområdet: 21 augusti – 31 december
Gränsälvsområdet: 20 augusti kl.11.00 – 31 december
- **Kanadagås**
Södra området 11 augusti – 31 december
Norra området utom gränsälvsområdet: 21 augusti – 31 december
Gränsälvsområdet: 20 augusti kl.11.00 – 31 december

Skyddsjakt

- Grågås som uppträder vid fält med oskördad gröda får jagas om det behövs för att förebygga skada i Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län den 20 juli – 20 augusti, i övriga län den 20 juli – 10 augusti samt i Skåne, Halland och Blekinge län även den 1 januari – 15 mars

Svenska Jägareförbundet

Håkan Weberyd
T.f. Generalsekreterare

Hans von Essen
Riksjaktvårdskonsulent